

Vergaderjaar 2005–2006

30 550 VI

**Jaarverslag en slotwet ministerie van Justitie
2005**

Nr. 4

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2005 wijzigingen aan te brengen in:

- a. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Justitie;
- b. de begrotingsstaat inzake de baten-lastendiensten van dit ministerie.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Justitie,
J. P. H. Donner

De Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie,
M. C. F. Verdonk

B. BEGROTINGSTOELICHTING

11	NEDERLANDSE RECHTSORDE	2
12	RECHTSPLEGING EN RECHTSBIJSTAND	2
13	RECHTSHANDHAVING EN CRIMINALITEITSBESTRIJDING	3
14	JEUGD	5
15	VREEMDELINGEN	6
16	INTEGRATIE	7
17	INTERNATIONALE RECHTSORDE	7
	DE NIET-BELEIDSARTIKELEN	7

11 NEDERLANDSE RECHTSORDE

Op dit beleidsterrein hebben zich geen wijzigingen voorgedaan die een toelichting behoeven.

12 RECHTSPLEGING EN RECHTSBIJSTAND

Mutaties uitgaven

12.1 Centrale budgetten

Op operationele doelstelling 12.1 «Slagvaardige en kwalitatief goede rechtspraak» zijn centrale budgetten, van onder andere de Hoge Raad en de overige diensten, van deze doelstelling overgeheveld naar het niet-beleidsartikel 91 «Algemeen». Het betreft een bedrag van € 14,3 miljoen aan met name uitgaven voor huisvesting, beleidsontwikkeling, arbeidsvoorwaarden en een eenmalige storting in het eigen vermogen van de rechtspraak. De daadwerkelijke uitgaven voor deze onderwerpen zijn tevens op het niet-beleidsartikel gerealiseerd.

Mutaties ontvangsten

12.1 Meevaller griffierechtenontvangsten

Er is sprake van een meevaller van € 1 miljoen op operationele doelstelling 12.1 «Slagvaardige en kwalitatief goede rechtspraak». Belangrijkste oorzaak van de meevallende griffierechtenontvangsten is de hogere instroom en productie van de rechtspraak.

12.1 Verbeurd verklaarde goederen en gelden

Op operationele doelstelling 12.1 «Slagvaardige en kwalitatief goede rechtspraak» is sprake van incidentele ontvangsten (€ 7 miljoen) als gevolg van verbeurd verklaarde goederen en gelden.

Mutaties verplichtingen

12.2 Onderschrijding verplichtingen tolkendiensten

De aanzienlijke lagere verplichting (€ 10,7 miljoen) op operationele doelstelling 12.2 «Adequate toegang tot het rechtsbestel» heeft betrekking op de budgetten voor tolkendiensten. Door de overheveling van de budgetten voor tolkendiensten naar de afnemers binnen en buiten Justitie worden de verplichtingen niet meer centraal, maar bij de afnemers aangegaan.

12.2 Onderschrijding verplichtingen Raden voor Rechtsbijstand

Op operationele doelstelling 12.2 «Adequate toegang tot het rechtsbestel» is sprake van een onderschrijding op de verplichtingen van € 9,7 miljoen. Dit betreft deels een technische correctie in verband met verplichtingen die reeds in een eerder jaar zijn aangegaan (€ 5,8 miljoen). Daarnaast is, door de daling in de vraag in asielgerelateerde tolkdiensten, € 1,8 miljoen minder verplichtingen aangegaan in 2005. Het restant (€ 2,1 miljoen) heeft te maken met het feit dat de raming voor 2006 lager is dan de raming voor 2005, waardoor er ook de aangegane verplichtingen voor het komend jaar lager uitvielen.

13 RECHTSHANDHAVING EN CRIMINALITEITSBESTRIJDING

Mutaties uitgaven

13.2 Onderuitputting diverse programma's

De onderuitputting op operationele doelstelling 13.2 «Opsporing en forensisch onderzoek» van € 6,3 miljoen kan als volgt worden verklaard:

- Binnen het kader zijn uitgaven begrepen voor de inhuur van personeel voor de uitvoering van diverse programma's. De verantwoording geschiedt echter ten laste van het niet-beleidsartikel 91.1 «Algemeen». Hierop wordt compensatie voor deze uitgaven geboden tot een bedrag van € 1 miljoen.
- De uitgaven voor het project bestrijding drugssmokkel Schiphol zijn circa € 1,3 miljoen lager uitgevallen dan was voorzien.
- De uitgaven voor diverse projecten zoals Beleidsontwikkeling en Sturen op Resultaat en de uitgaven voor het Platform Interceptie, Decryptie en Signaalanalyse (PIDS) zijn, tot een bedrag van circa € 2 miljoen, achtergebleven bij de oorspronkelijke raming. De uitgaven hiervoor zijn op deze operationele doelstelling geraamd, de realisatie van deze uitgaven heeft echter op het niet-beleidsartikel 91.1 «Algemeen» plaatsgevonden.
- Het resterende overschot wordt voornamelijk veroorzaakt doordat geplande betalingen voor het jaar 2005 tot een bedrag van circa € 2 miljoen die niet meer tijdig konden worden gerealiseerd. Het gaat hierbij o.a. om de onderwerpen Centraal Informatiepunt Onderzoek Telecommunicatie (CIOT), Doeluitkeringen KLPD, Meldpunt Ongebruikelijke Transacties (MOT) en bestrijding voetbalvandalisme.

13.3 Gerechtskosten en P/M-budget

De onderuitputting van circa € 17,6 miljoen op operationele doelstelling 13.3 «Handhaving en vervolging» bestaat uit twee delen:

1. een onderbesteding van circa € 23,8 miljoen met betrekking tot de gerechtskosten;
2. een overbesteding van circa € 6,2 miljoen met betrekking tot het reguliere P/M budget.

Ad 1. Onderbesteding m.b.t. gerechtskosten € 23,8 miljoen

Per 2 april 2005 is de «regeling kosten aftappen en gegevensverstrekking» (Staatscourant, 31 maart 2005) in werking getreden. De providers hebben over de periode vanaf 2 april 2005 nog niet gefactureerd. Redenen daarvoor zijn: de tijdrovende aanpassingen die in hun administratieve systemen moeten worden gedaan, de andere wijze van kostprijsberekening en het tijdrovende proces voor providers om een accountantsverklaring te verkrijgen. Hierdoor blijft de uitputting gerechtskosten in 2005 sterk achter in vergelijking met de stand 2e suppletore begroting.

Ad 2. Overbesteding m.b.t. reguliere P/M-budget € 6,2 miljoen

De overbesteding van € 6,2 miljoen op het reguliere P/M budget bestaat uit twee delen:

- Bij de afwikkeling van het boekjaar 2005 is een aantal bijdrages (met een totaal van € 3,3 miljoen) niet tijdig aan het OM overgemaakt. Het betrof hier reguliere budgetoverhevelingen in het kader van de exploitatie van de ICT-organisatie Rechterlijke Organisatie (ICTRO) (€ 1,9 miljoen) de implementatie van het Geïntegreerd Proces Systeem (GPS, € 0,2 miljoen) en van het bureau Libro (beveiliging ad € 1,2 miljoen).
- Het resterende tekort op het reguliere P/M budget bedraagt € 2,9 miljoen. Dit tekort valt onder andere toe te schrijven aan de extra kosten van de ICTRO en van (de ontwikkeling en implementatie van) GPS in 2005.

13.4 Nazorg ex-gedetineerden

Voor de nazorg van ex-gedetineerden worden ten laste van operationele doelstelling 13.4 «Tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties» circa 175 MMD-ers (medewerkers maatschappelijke dienstverlening) aangesteld. Doordat niet alle MMD-ers het volledige jaar 2005 in dienst waren, is voor dit jaar een eenmalige onderuitputting gerealiseerd van € 4,5 miljoen.

13.6 Vertraging opstart NCTb

De onderuitputting van circa € 5,1 miljoen op operationele doelstelling 13.6 «Terrorisbestrijding» is het gevolg van de vertraagde opstart van de NCTb als organisatie. Een groot deel van de instroom van het personeel heeft pas in de loop van het jaar plaats gevonden. Hierdoor zijn vele projecten later gestart dan wel hebben projecten vertraging in de uitvoering opgelopen. Voorbeeld hiervan is de aanpassing in de huisvesting en de daarop betrekking hebbende beveiligingsmaatregelen. Circa € 0,9 miljoen van de totale onderuitputting betreft personeel en materieel.

Daarnaast was er sprake van uitvoering in 2005 van de publiciteitscampagne Terrorisbestrijding. De grootschalige aanpak van de publiekscampagne heeft tot vertraging in de aanbesteding geleid. Hierdoor is een onderuitputting ontstaan van circa € 3,8 miljoen. Deze geplande uitgaven zijn nu doorgeschoven naar 2006. Ten slotte heeft zich op de overige programma-uitgaven een onderuitputting voorgedaan van circa € 0,4 miljoen.

Mutaties ontvangsten

13.4 Meerontvangsten Boeten en Transacties

Vanwege een iets hogere opbrengst dan begroot in de 2e suppletore begroting 2005 zijn op operationele doelstelling 13.4 «Tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties» voor een bedrag van € 3,5 miljoen meerontvangsten uit boeten en transacties gerealiseerd. In de 2e suppletore begroting is de raming met € 40 miljoen neerwaarts bijgesteld, hetgeen te pessimistisch bleek te zijn.

Mutaties verplichtingen

13.2 Onderuitputting verplichtingen diverse programma's

Op operationele doelstelling 13.2 «Opsporing en forensisch onderzoek» is er sprake van een onderuitputting op de verplichtingen. Zie verder de toelichting op de uitgaven.

13.4 Overschrijding verplichtingen reclassering

Op operationele doelstelling 13.4 «Tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties» is sprake van een overschrijding op de verplichtingen ter grootte van € 16,6 miljoen. De hogere realisatie van verplichtingen is te verklaren uit verplichtingen die reeds in 2005 zijn aangegaan maar pas in het begrotingsjaar 2006 tot daadwerkelijke uitgaven zullen leiden.

13.5 Overschrijding verplichtingen Slachtofferhulp Nederland

De subsidie aan Slachtofferhulp Nederland (SHN) op operationele doelstelling 13.5 «Slachtofferzorg», voor zowel 2005 als 2006 (€ 9,7 miljoen), is reeds in 2005 vastgelegd. Hierdoor is de verplichtingenstand (realisatie) hoger dan de raming.

14 JEUGD

Mutaties uitgaven

14.1 Vertraging uitgaven RvdK

Op operationele doelstelling 14.1 «Jeugd» doet zich een onderschrijding van € 8,1 miljoen voor. Voor een bedrag van € 2,8 miljoen is deze onderschrijding het gevolg van de vertraging van de implementatie van het nieuwe Bedrijfsinformatiesysteem (KBPS) bij de Raad voor de Kinderbescherming. Ook waren er vertragingen bij de huisvestingsprojecten van de Raad voor de Kinderbescherming, hetgeen tot een onderschrijding van circa € 0,9 miljoen heeft geleid. Voor het overige deel (€ 4,3 miljoen) dient de onderuitputting in relatie gezien te worden met de overschrijding op operationele doelstelling 14.2. Dit laat zich verklaren doordat de begrote uitgaven van civiele- en strafzaken respectievelijk taakstraffen zich anders verhouden dan de gerealiseerde uitgaven. Ook is een deel van de uitgaven in het kader van het bedrijfsinformatiesysteem KBPS geboekt op operationele doelstelling 14.2, terwijl het budget voor dit systeem op operationele doelstelling 14.1 staat.

14.2 Hogere instroom van zaken RvdK

Op operationele doelstelling 14.2 «Tenuitvoering legging justitiële sancties jeugd» doet zich een overschrijding van € 6,2 miljoen voor. Bij operationele doelstelling 14.1 «Jeugd» is reeds melding gemaakt van de relatie met de onderuitputting op deze operationele doelstelling, die zich laat verklaren doordat de begrote uitgaven van civiele- en strafzaken respectievelijk taakstraffen zich anders verhouden dan de gerealiseerde uitgaven. Daarnaast is de overschrijding bij de Raad voor de Kinderbescherming veroorzaakt door een hogere instroom van zaken (3%) en door het niet tijdig kunnen realiseren van bijstuuringsmaatregelen ten aanzien van exogene factoren. Ten slotte heeft een hoger aantal externe detacheringen geleid tot hogere uitgaven. Daartegenover staan overigens ook hogere ontvangsten (€ 0,5 miljoen).

Mutaties verplichtingen

14.1 Overschrijding verplichtingen Bureaus Jeugdzorg

De hogere verplichtingenstand (€ 38,4 miljoen) op operationele doelstelling 14.1 «Jeugd» wordt veroorzaakt doordat in 2005 ook verplichtingen zijn aangegaan die leiden tot uitgaven in 2006 en verder. Het betreft de

doeluitkering aan de provincies ten behoeve van de jeugdbescherming en omvat ook middelen ten behoeve van de implementatie van het Delta-plan.

14.1 Onderschrijding verplichtingenstand RvdK

Op operationele doelstelling 14.1 «Jeugd» doet zich een onderschrijding voor. Zie verder de toelichting op de uitgaven.

14.2 Onderschrijding verplichtingen Jeugdreclassering

Op operationele doelstelling 14.2 «Tenuitvoeringlegging justitiële sancties jeugd» zijn, vanwege de groei van het aantal zaken jeugdreclassering, de doeluitkeringen provincies voor 2006 en daarmee de vastgelegde verplichtingen in 2005 per saldo € 12,2 miljoen hoger. Daarnaast heeft er een technische correctie van € – 29,3 miljoen plaatsgevonden. Hierdoor komen de verplichtingen per saldo € 17,1 miljoen lager uit.

14.2 Overschrijding verplichtingenstand RvdK

Op operationele doelstelling 14.2 «Tenuitvoerlegging justitiële sancties» doet zich een overschrijding voor. Zie verder de toelichting op de uitgaven.

14.3 Onderschrijding verplichtingen NIDOS voogdij

In 2005 hebben technische correctieboekingen plaatsgevonden op operationele doelstelling 14.3 «Voogdij – Amv's» van in totaal € – 58,4 miljoen. Het betrof enerzijds een boeking voor de leefgelden van ex-amv's (€ – 43,5 miljoen). De bijbehorende verplichting is reeds in 2004 aangegaan, maar de uitgaven en bijbehorende verplichtingen zijn in 2005 ten laste gekomen van artikel 15 gekomen. Daarnaast was de verplichting ten behoeve van de voogdij van amv-ers (actorniveau 14.3.2 «NIDOS – voogdij») ten onrechte op actorniveau 14.3.1 «NIDOS – opvang» geboekt. Dit is gecorrigeerd (€ – 14,9 miljoen). Ten slotte zijn er verplichtingen voor een bedrag van € 25,8 miljoen in 2005 aangegaan die leiden tot uitgaven in 2006. Per saldo resulteert dit in een verschil van € – 32,6 miljoen.

15 VREEMDELINGEN

Mutaties uitgaven

15.2 Onderuitputting COA

De omvang van de liquiditeitspositie van het COA was eind 2005 toereikend waardoor de bevoorschotting aan het COA is gestopt. Hierdoor is op operationele doelstelling 15.2 «Opvang gedurende beoordeling verblijf» uiteindelijk € 7,1 miljoen niet overgemaakt aan het COA. De belangrijkste oorzaak van deze toereikende liquiditeit bij het COA is een temporisatie van projecten en regelingen.

Mutaties verplichtingen

15.2 Onderuitputting verplichtingen COA

Door een dalend meerjarig kasritme op operationele doelstelling 15.2 «Opvang gedurende beoordeling verblijf» heeft een lagere realisatie van € 90,3 miljoen op de verplichtingenraming plaatsgevonden.

16 INTEGRATIE

Mutaties verplichtingen

16.1 Onderschrijding verplichtingen

Er zijn in 2005 op operationele doelstelling 16.1 «Inburgering Etnische minderheden» per saldo € 48,6 miljoen minder verplichtingen aangegaan dan verwacht. Belangrijkste oorzaak hiervan is dat de bekendmaking aan gemeenten van de hoogte van het voorschot inburgering voor de tweede helft van 2006, als het nieuwe stelsel naar verwachting zal zijn ingevoerd, nog niet heeft plaatsgevonden. In afwachting van de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel inzake het nieuwe inburgeringstelsel ontvingen gemeenten daarom in 2005 alleen een kennisgeving van de hoogte van het voorschot voor de eerste helft van 2006. Met de gemeenten is afgesproken dat zij in april 2006 meer duidelijkheid krijgen over de hoogte van het voorschot over de rest van 2006.

16.2 Overschrijding verplichtingen

Het verschil op operationele doelstelling 16.2 «Gelijke toegankelijkheid voorzieningen» tussen het actueel kader, na 2e suppletore, en de realisatie voor wat betreft de verplichtingen bedraagt € 12,1 miljoen. Dit wordt veroorzaakt omdat in 2005 enkele verplichtingen zijn aangegaan met een meerjarig karakter, waarvan de kasbetaling in latere jaren plaatsvindt. Daarnaast is een eenmalige administratieve correctie doorgevoerd zodat jaarlijkse subsidies die naar verwachting verleend zullen worden in het jaar volgend op het verantwoordingsjaar in de administratie van het verantwoordingsjaar als verplicht zichtbaar worden gemaakt.

17 INTERNATIONALE RECHTSORDE

Op dit beleidsterrein hebben zich geen wijzigingen voorgedaan die een toelichting behoeven.

DE NIET-BELEIDSARTIKELEN

Mutaties uitgaven

91.1 Onderschrijding niet-beleidsartikel

Op het niet-beleidsartikel is sprake van een onderschrijding van € 22,2 miljoen. Deze per saldo onderschrijding bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een gedeelte van de interimvergoeding dat niet ter betaling is gekomen in 2005 (€ 12,8 miljoen). Zie hiervoor de toelichting bij het niet-beleidsartikel 92.1.
- Op het gebied van bedrijfsvoering investeringen en projecten voor een bedrag van € 5,0 miljoen niet tot besteding zijn gekomen. Het betreft onder meer informatiseringsprojecten.
- Op het programma «vernieuwing HRM» en bij «ERD» een vrijval van € 7,3 miljoen resp. € 0,5 miljoen. Daarnaast zijn er meer uitgaven voor de CLO's (€ 1,2 miljoen).
- Een onderuitputting op het project Een Ander Justitie (€ 0,7 miljoen).
- Diverse personeelsgerelateerde meeruitgaven (€ 1,1 miljoen).
- Meeruitgaven in verband met diverse projecten (circa € 3 miljoen), zie toelichting bij uitgaven op operationele doelstelling 13.2 «Rechts-handhaving en criminaliteitsbestrijding – preventieve maatregelen».

- Minderuitgaven in verband met een post actieven, projecten op het gebied van arbeidsvoorwaarden (€ 0,9 miljoen) en een incidentele meevaller op een aantal huisvestingstrajecten (€ 0,3 miljoen).

92.1 Interimvergoeding

In verband met de zorgverzekeringswet is de Btzt (bijzondere tegemoetkoming ziektekosten voor Rijksambtenaren) afgeschaft. De Btzt is in december 2005 met een vertraging van drie maanden uitbetaald. Om technische redenen is de interimvergoeding (€ 20,7 miljoen) vanaf artikel 91.1 «Algemeen» doorverdeeld naar de daarvoor in aanmerking komende Justitie-onderdelen. Doordat een aantal baten-lastendiensten een voorziening hebben getroffen voor de afschaffing van de Btzt, is een gedeelte de interimvergoeding (€ 12,8 miljoen) niet ter betaling gekomen in 2005. Deze onderuitputting vindt plaats op het niet-beleidsartikel 91.1 «Algemeen».

Mutaties verplichtingen

91.1 Overschrijding niet-beleidsartikel

Op het niet-beleidsartikel 91.1 «Algemeen» is sprake van een onderuitputting van € 20,2 miljoen. Deze wordt veroorzaakt doordat voor een gedeelte van de interimvergoeding (€ 12,8 miljoen) geen verplichting is aangegaan. Het overige gedeelte wordt met name verklaard doordat op het gebied van bedrijfsvoering investeringen en projecten voor circa € 5 miljoen niet tot besteding zijn gekomen.